МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів освіти за навчальною дисципліною «Іноземна мова І» (німецька мова)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність	В11 Філологія (за спеціалізаціями)
освітня програма	Німецька мова та література і переклад та англійська мова
спеціалізація	В11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	іноземних мов

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
Протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Завідувачка кафедри романо-германської філології

_____ Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов
Протокол № 7 від «26» серпня 2026 р.

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Анна КОТОВА

Харків – 2026

Загальні положення щодо організації самостійної роботи здобувачів освіти

Самостійна робота здобувачів освіти с основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна». Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: вміння самостійно навчатися і критично мислити.

Самостійна робота здобувачів освіти 2 курсу кафедри романо-германської філології за навчальною дисципліною «Іноземна мова І» (німецька мова) включає опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять; роботу з методичними матеріалами, розробленими кафедрою для самостійного вивчення здобувачами освіти; роботу зі словниками та аудіо- та відеоматеріалами, включаючи електронні.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Матеріали для самостійної роботи здобувачів освіти передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача освіти, адже включають онлайн-тести з автоматизованою системою перевірки. Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і передбачають виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, індивідуальних завдань, тестів, рефератів, презентацій, проєктів, рольових ігор, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять), перехресний контроль здобувачів освіти тощо.

Зміст та організація самостійної роботи здобувачів освіти за навчальною дисципліною *«Іноземна мова І» (німецька мова)*

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для здобувачів освіти складає 11 кредитів (денна форма навчання) та 11 кредитів (заочна форма навчання). Обсяг самостійної роботи складає 122 годин на рік для денної форми навчання та 268 години на рік для заочної форми навчання.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				**заочна форма**			
	Усього	у тому числі			**Усього**	у тому числі		
		лек.	пр.	сам.		лек.	пр.	сам.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3-й семестр								
Розділ 1. *Розпорядок дня.*								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	13	-	3	10
Тема 2. Граматика.	19	-	12	7	18	-	3	15
Тема 3. Лексичні теми.	19	-	12	7	17	-	3	14
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	19	-	12	7	19	-	3	16
Тема 5. Домашнє читання.	19	-	12	7	19	-	3	16
Поточні КР	3	-	2	1	-	-	-	-
Тематична КР	3	-	2	1	4	-	2	2
Разом за розділ 1	**90**	**-**	**56**	**34**	**90**	**-**	**17**	**73**
Розділ 2. *Кулінарні традиції в Німеччині та в Україні*								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	13	-	3	10

Тема 2. Граматика.	19	-	12	7	18	-	3	15
Тема 3. Лексичні теми.	19	-	12	7	17	-	3	14
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	19	-	12	7	19	-	3	16
Тема 5. Домашнє читання.	19	-	12	7	19	-	3	16
Поточні КР	3	-	2	1	-	-	-	-
Тематична КР	3	-	2	1	4	-	2	2
Разом за розділ 2	**90**	**-**	**56**	**34**	**90**	**-**	**17**	**73**
Усього годин	**180**	**-**	**112**	**68**	**180**	**-**	**34**	**146**
4-й семестр								
Розділ 1. *Організація дозвілля в Німеччині та в Україні.*								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	12	-	2	10
Тема 2. Граматика.	16	-	10	6	16	-	3	13
Тема 3. Лексичні теми.	15	-	10	5	16	-	3	13
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	15	-	10	5	15	-	2	13
Тема 5. Домашнє читання.	15	-	10	5	12	-	2	10
Поточні КР	3	-	2	1	-	-	-	-
Тематична КР	3	-	2	1	4	-	2	2
Разом за розділ 1	**75**	**-**	**48**	**27**	**75**	**-**	**14**	**61**
Розділ 2. *Одяг як складова іміджу людини*								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	12	-	2	10
Тема 2. Граматика.	16	-	10	6	16	-	3	13
Тема 3. Лексичні теми.	15	-	10	5	16	-	3	13
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	15	-	10	5	15	-	2	13
Тема 5. Домашнє читання.	15	-	10	5	12	-	2	10
Поточні КР	3	-	2	1	-	-	-	-
Тематична КР	3	-	2	1	4	-	2	2
Разом за розділ 2	**75**	**-**	**48**	**27**	**75**	**-**	**14**	**61**
Усього годин	**150**	**-**	**96**	**54**	**150**	**-**	**28**	**122**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
	3-й семестр	**(денна)**	**(заочна)**
	Розділ 1. *Розпорядок дня*		
1.1.	Робота над вимовою: дифтонги [a͡e], [a͡o].	4	10
1.2.	Повторення: Вимова слів з твердим приступом.		
1.3.	Повторення: Інтонація в приказках і питаннях без питального слова.		
2.1.	Опрацювати граматичні теми, законспектувати матеріал: дієслова з займенником sich в знахідному та давальному відмінках.	7	15
2.2.	Дієслова з (не)відокремлюваними префіксами.		
2.3.	Іменники жіночого роду: семантичні і морфологічні ознаки, множина.		
2.4.	Відмінювання прикметників: типи відмінювання, субстантивація прикметників.		
2.5.	Підрядне речення часу.		
3.1.	Опрацювати лексичний матеріал, вивчити активні слова та вирази: (не)офіційний час, частини доби.	7	14
3.2.	Складання календаря-тижневика. Призначення зустрічей.		
3.3.	Активності протягом дня.		

4.1.	Читання: читати тексти та виконувати завдання до теми «Нестача часу: як ефективно витрачати час? Ідеальний розпорядок дня».	7	16
4.2.	Аудіювання: прослухати та виконати завдання до теми «Типовий розпорядок дня в Україні та Німеччині».		
4.3.	Підготуватися до тематичних дискусій: опрацювати тематичну лексику, засвоїти мовленнєві засоби, підготувати аргументи «за» та «проти» до теми «Жайворонок чи сова: переваги та недоліки».		
4.4.	Підготувати діалог: «Призначення зустрічей».		
4.5.	Підготувати презентацію на теми «Традиційний розпорядок дня в Україні та Німеччині», «Індивідуальний розпорядок дня».		
5.1.	Скласти план, виписати та вивчити нові слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen.	7	16
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	2
	3-й семестр	**(денна)**	**(заочна)**
	Розділ 2. ***Кулінарні традиції в Німеччині та в Україні***		
1.1.	Робота над вимовою: голосні [y:], [ʏ] та приголосні [x], [ç].	4	10
1.2.	Повторення: Вимова слів іншомовного походження.		
1.3.	Повторення: Інтонація в акцентних групах і різних типах речень.		
2.1.	Опрацювати граматичні теми, законспектувати матеріал: вживання означеного артикля.	7	15
2.2.	Іменники середнього роду: семантичні та морфологічні ознаки, множина.		
2.3.	Займенникові прислівники: утворення та вживання.		
2.4.	Додаткове підрядне речення.		
2.5.	Наказовий спосіб.		
2.6.	Лексико-граматичні можливості для виразу спонукання.		
3.1.	Опрацювати лексичний матеріал, вивчити активні слова та вирази: Німецький сніданок.	7	14
3.2.	У ресторані.		
3.3.	Рецепти страв.		
4.1.	Читання: читати тексти та виконувати завдання до теми «Культура харчування в Німеччині».	7	16
4.2.	Аудіювання: прослухати та виконати завдання до теми: «Популярні страви та напої».		
4.3.	Підготувати діалог: «Замовлення страв у ресторані».		
4.4.	Підготуватися до тематичних дискусій: опрацювати тематичну лексику, засвоїти мовленнєві засоби, підготувати аргументи «за» та «проти» до теми «Здорове харчування: вегетаріанство - за чи проти?».		
4.5.	Підготувати презентацію на теми «Кулінарні традиції України та Німеччини», «Мої харчові звички».		
5.1.	Скласти план, виписати та вивчити нові слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen.	7	16
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	2
	Разом за 3-й семестр (денне) / 3-й семестр (заочне)	**68**	**146**
4-й семестр		**(денна)**	**(заочна)**
Розділ 1. ***Організація дозвілля в Німеччині та в Україні***			
1.1.	Робота над вимовою: голосні [œ], [ø:].	4	10

1.2.	Повторення: Вимова слів іншомовного походження.		
1.3.	Повторення: Інтонація в окличних реченнях.		
2.1.	Опрацювати граматичні теми, законспектувати матеріал: Пасив процесу.	6	13
2.2.	Вживання ES.		
2.3.	Умовні підрядні речення.		
3.1.	Опрацювати лексичний матеріал, вивчити активні слова та вирази: Організація дозвілля.	5	13
3.2.	Клуби та об'єднання за інтересами.		
3.3.	Подорожі та мандрівки.		
4.1.	Читання: читати тексти та виконувати завдання до теми «Молодь і вільний час».	5	13
4.2.	Аудіювання: прослухати та виконати завдання до теми «Організація дозвілля в Україні та Німеччині».		
4.3.	Підготуватися до тематичних дискусій: опрацювати тематичну лексику, засвоїти мовленнєві засоби, підготувати аргументи «за» та «проти» до теми «Вільний час: планувати чи діяти спонтанно?».		
4.4.	Підготувати діалог: «Спільне планування вихідних».		
4.5.	Підготувати презентацію на тему «Організація дозвілля в Україні та Німеччині», «Моє дозвілля».		
5.1.	Скласти план, виписати та вивчити нові слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen.	5	10
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	2
4-й семестр		**(денна)**	**(заочна)**
Розділ 2. ***Одяг як складова іміджу людини***			
1.1.	Робота над вимовою: Голосні [o:], [ɔ] та приголосні [f], [v].	4	10
1.2.	Повторення: Вимова слів іншомовного походження.		
1.3.	Повторення: Інтонація в реченні з кількома синтагмами.		
2.1.	Опрацювати граматичні теми, законспектувати матеріал: Означальні підрядні речення.	6	13
2.2.	Відмінювання відносних займенників.		
2.3.	Ступені порівняння прикметників та прислівників.		
2.4.	Відмінювання прикметників (повторення).		
3.1.	Опрацювати лексичний матеріал, вивчити активні слова та вирази: Одяг робить людину. Імідж.	5	13
3.2.	Одяг та аксесуари.		
3.3.	Німці та їхній одяг.		
4.1.	Читання: читати тексти та виконувати завдання до теми «Мода як соціальне явище. Молодіжний стиль».	5	13
4.2.	Аудіювання: прослухати та виконати завдання до теми ««Жіноча та чоловіча мода. Косметика».		
4.3.	Підготуватися до тематичних дискусій: опрацювати тематичну лексику, засвоїти мовленнєві засоби, підготувати аргументи «за» та «проти» до теми «Одяг і перше враження: чи можна судити про людину за її зовнішнім виглядом?»		
4.4.	Підготувати діалог: «У магазині одягу».		
4.5.	Підготувати презентацію на тему «Одяг як складова іміджу людини. Мій стиль». «Відомі дизайнер(к)и одягу».		

5.1.	Скласти план, виписати та вивчити нові слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen.	5	10
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	1	2
	Разом за 4-й семестр (денне) / 4-й семестр (заочне)	**54**	**122**
	Усього годин	**122**	**268**

Вимоги до здобувачів освіти

Під час виконання самостійної роботи здобувачі освіти мають навчитися працювати із словниками, включаючи електронні; працювати з підручниками та посібниками з теоретичних та практичних аспектів граматики та аналізу тексту, літературними енциклопедіями, укладеними вітчизняними та зарубіжними авторами, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, оволодіти мистецтвом підготовки презентацій з використанням PowerPoint або подібних програм, розвивати креативність та незалежність мислення.

Форми контролю та критерії оцінювання

Завдання, винесені на самостійну роботу здобувачів освіти, включені в тестові завдання для оцінювання роботи здобувачів освіти у семестрі та на семестровому екзамені. Поточний та підсумковий контроль проводиться з обов'язковим зворотним зв'язком від викладача та взаємооцінюванням від здобувачів. Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Логін 1. Німецька мова для студентів-германістів : підручник = Login 1. Deutsch für Germanistikstudenten : Lehrbuch / [Сидоров О.В., Сотникова С.І, Криворучко С.І. та ін. ; за загальною ред. О. В. Сидорова; мовна ред. Ґ. Коллера]. – Вінниця : Нова Книга, 2023. – 2-ге вид. – 344 с.
2. Котвицька В. А. Deutsche Grammatik Schritt für Schritt. Lehr- und Übungsbuch. Kompaktausgabe: підручн. для студ. спец. 035 «Філологія» / В. А. Котвицька, О. А. Лазебна. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 140 с. – Бібліогр. : с. 132.
3. Jin F., Voß U. Grammatik aktiv. Verstehen – Üben – Sprechen. Deutsch als Fremdsprache A1–B1. 2., aktualisierte Auflage. Berlin : Cornelsen Verlag, 2023. 264 S.
4. Felix & Theo : Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen. – Berlin [u.a.]: Langenscheidt Verlag, 2013.

Допоміжна література

5. Криворучко С. І., Євтушенко В. М. *LearningSnacks* як цифровий інструмент формувального самооцінювання у навчанні німецької мови як іноземної. *Інноваційна педагогіка*. 2026. Вип. 92, т. 2. С. 283–290. DOI https://doi.org/10.32782/ip/92.2.53
6. Криворучко С.І., Євтушенко В.М. Функціональний підхід у викладанні граматики німецької мови // Тези доповідей XVII Міжнародної науково-методичної конференції «Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції закладів середньої та вищої освіти». Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2025. – С. 47–49.
7. Криворучко С.І., Євтушенко В.М. Метод взаємного читання при розвитку рецептивних умінь // Тези доповідей XXXIV засідання школи-семінару «Нові підходи до навчання іноземних мов: підвищення якості освіти – шлях до формування інтелектуального капіталу». Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2025. – С. 40–42.
8. Криворучко С.І., Мірошниченко М.Ю. Принципи німецького правопису // Тези доповідей XVI Міжнародної науково-методичної конференції «Методичні та психолого-педагогічні

проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції закладів середньої та вищої освіти». Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2024. – С. 43–45.
9. Deutsche Rechtschreibung = Німецький правопис: Lehrbuch / Bezugla L. R., Kryvoruchko S. I. Charkiw: Nationale W.-N.-Karasin-Universität Charkiw, 2025. 120 S.
10. Kryvoruchko S., Miroshnychenko M. Aspekte der Aussprachevermittlung im Germanistikstudium // Тези доповідей XV Міжнародної науково-методичної конференції «Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції закладів середньої та вищої освіти». Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. – С. 33–35.
11. Hering A., Matussek M., Perlmann-Balme M. Deutsch. Übungsgrammatik für die Mittelstufe aktuell. – München : Hueber Verlag, 2019. – 288 S.
12. Niebisch D. Phonetik – Übungen und Tipps für eine gute Aussprache B1: Buch mit Audios online und App mit Videos (Deutsch üben - Phonetik). – München : Hueber Verlag, 2021. – 92 S.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Web-ресурси	Онлайн-інструменти
http://online-lernen.levrai.de/deutsch-uebungen/	https://board.net/
https://www.goethe.de/de/index.html	https://kahoot.it/
https://www.liveworksheets.com/	http://learningapps.org/
http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/	https://menti.com
www.deutschland.de	https://padlet.com/
www.deutsch-lernen.com	https://quizizz.com/
www.dw-world.de	https://quizlet.com/
www.hueber.de	https://vocaroo.com/
www.oesterreich.com/	https://wordwall.net/uk
www.spiegel.de	https://www.wortwolken.com/